

„W wychowaniu chodzi o to, ażeby człowiek stawał się coraz bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał, aby więc poprzez wszystko, co ma, co posiada, umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich”

JAN PAWEŁ II
(przemówienie w UNESCO – 2.06.1980 r.)

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 15 im. Szarych Szeregów w Kaliszu

*zatwierdzony na Radzie Pedagogicznej w dniu 13.09.2020r.
zaopiniowany przez Radę Rodziców w dniu 30.09.2020r.*

Wstęp

Zdaniem prof. Zbigniewa B. Gasia: „pomimo, że wychowanie i profilaktyka są procesami odrębnymi, różniącymi się celem działań, to obydwie są ze sobą ściśle powiązane i posiadają pewien wspólny obszar.

Cel wychowania - wszechstronnie dojrzały człowiek

Cel profilaktyki - wspomaganie wychowania i kompensowanie jego niedostatków

Można powiedzieć, że wychowanie pełni rolę nadrzędną nadającą sens działaniom profilaktycznym. Poprzez swoje działanie zapobiegawcze i korekcyjne, działania profilaktyczne tworzą warunki do sprawnej realizacji procesu wychowawczego”.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posilkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny szkoły dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Chcemy, aby nasza szkoła była bezpieczna, panował w niej klimat sprzyjający pracy uczniów i nauczycieli. Dążymy do tego, aby nasi uczniowie byli kulturalni, odpowiedzialni, komunikatywni, kreatywni i empatyczni, aby panowało poczucie przynależności do grupy (klasy, szkoły), którą łączą więzi koleżeństwa i przyjaźni.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym

Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice. Nauczyciele wspomagają ich wszechstronny i harmonijny rozwój, a uczeń akceptuje siebie i jest otwarty na potrzeby drugiego człowieka, żyje nie tylko z drugim, ale i dla drugich.

Opracowany Program Wychowawczo-Profilaktyczny jest zbiorem działań, które mają za zadanie wspomagać i kształtować prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Ich celem jest zapobieganie pojawieniu się i rozwojowi danego niekorzystnego zjawiska w konkretnej sytuacji i grupie społecznej, jak też promowanie alternatywnych, pozytywnych zjawisk, form spędzania czasu w stosunku do tych, które usiłuje się wyeliminować.

I. Założenia teoretyczne wraz z podstawą prawną

1. Podstawa prawna :

- *Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej);*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 28 sierpnia 2017 roku zmieniający rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym*

- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, (Dz.U. z dnia 28 sierpnia 2015 r. poz. 1249)*
- *Na podstawie art. 22 ust. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r. poz. 124 oraz z 2015 r. poz. 28 i 875)*
- *Konwencja o prawach dziecka*
- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*
- *Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. nr 67, poz. 329 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 ze zm);*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 ze zm.);*
- *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. nr 111, poz. 535 ze zm.);*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr70, poz. 473 ze zm.);*
- *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493 ze zm.);*
- *Ustawa z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych(Dz. U. z 1996 r. nr 10, poz. 55 ze zm.);*
- *Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 ze zm.).*
- *Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej(Dz. U. z 2002 r. nr 147, poz. 1229 ze zm.)*
- *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowego statutu publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. nr 61, poz. 624 ze zm).*

- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 ze zm.)*
- *Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. nr 169, poz. 1650)*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasady jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr12, poz. 67 ze zm.);*
- *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2007 r. w sprawie form i zakresu finansowego wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w publicznych szkołach i placówkach(Dz. U. Nr 163, poz. 1155 ze zm.).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2003 r. nr 23, poz. 224), rozporządzenie zmieniające z 16 lipca 2009 r. (Dz. U. 116, poz. 977) ze zm. z 24 sierpnia 2010 r. i z 5 marca 2013)*

2. Założenia teoretyczne:

Do realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły zostaną wykorzystane **strategie wychowawcze i profilaktyczne oraz teorie wyjaśniające przyczynę problemu:**

➤ **strategie wychowawcze:**

Ważną funkcję w podmiotowym sposobie wychowania pełnią strategie wychowawcze. Marian Nowak wyróżnia tu: strategię **dysonansu**, strategię **świadectwa** i strategię **stymulacji**.

- **Strategia dysonansu** polega na stworzeniu sytuacji służącej temu, by uczeń uświadomił sobie istnienie w jego własnym systemie wartości wewnętrznej niezgodności, z której dotąd nie zdawał sobie sprawy. Należy umożliwić wychowankowi konfrontację ze sposobem myślenia i wartościowania (jednostki lub grupy osób) pozostającym w sprzeczności z jego własnym. Następstwem tego procesu może być zmiana postawy wychowanka spowodowana dążeniem do redukcji rozdzwięku w systemie wartości.
- **U podstaw strategii świadectwa znajduje się identyfikacja z wartościami** osoby znaczącej, która jest ich nośnikiem. Dzięki tej strategii wychowawca jako osoba znacząca pomaga wychowankowi w rozwoju aksjologicznym przez ukazywanie życia zgodnego z deklarowanymi wartościami.
- **Strategia stymulacji** sprowadza się do zindywidualizowania i ukonkretnienia wartości, na które wychowanek jest już wrażliwy. Zadaniem wychowawcy jest wspomaganie wychowanka w urzeczywistnianiu własnej, lecz właściwej, hierarchii wartości przez ukazywanie kierunków postępowania, towarzyszeniu mu w tym „aksjologicznym trudzie”, animowanie do podejmowania wzmożonego wysiłku.

Strategie profilaktyczne:

➤ Strategie wiodące:

- ❖ kształtowanie umiejętności życiowych,
- ❖ rozwój umiejętności wychowawczych,
- ❖ edukacja normatywna,
- ❖ budowanie więzi ze szkołą,
- ❖ wsparcie mentorów

➤ strategie uzupełniające:

- ❖ przekaz wiedzy,
- ❖ alternatyw,
- ❖ edukacja rówieśnicza,
- ❖ trening umiejętności odmawiania

Teorie wyjaśniające przyczynę problemu:

- ❖ teoria społecznego uczenia się;
- ❖ koncepcja substancji "torujących drogę";
- ❖ koncepcja poprawy reputacji (A. Carroll);
- ❖ koncepcja wzmacniania odporności (A. Fuller);
- ❖ teoria zachowań problemowych (Jesser & Jesser);
- ❖ teoria uzasadnionego działania (Ajzen i Fishbein)

3. Charakterystyka środowiska wychowawczo-profilaktycznego

Szkoła Podstawowa nr 15 w Kaliszu wchodzi w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 w Kaliszu. Organem prowadzącym Szkołę jest Miasto Kalisz. Budynek szkoły jest umiejscowiony (w Piwonicach) w Kaliszu przy ulicy Wykopaliskowej 45.

Lokalizacja szkoły – wśród zieleni, z dala od hałasu i ruchu samochodowego wpływa pozytywnie na proces pracy dydaktyczno-wychowawczej i opiekuńczej. Obok budynku szkoły znajduje się nowe boisko sportowe, z którego korzystają nasi uczniowie, przedszkolacy oraz mieszkańcy środowiska.

Szkoła dysponuje salą gimnastyczną z pełnym wyposażeniem, dzięki czemu uczniowie mogą rozwijać się sportowo. Jest to jednocześnie miejsce, gdzie odbywają się zajęcia dodatkowe dla uczniów oraz zajęcia sportowe dla mieszkańców Piwonic oraz społeczności lokalnej. Za salą gimnastyczną znajduje się plac zabaw dla dzieci.

Na parterze budynku szkoły znajdują się 3 sale lekcyjne, biblioteka, łazienka dla chłopców i personelu, gabinet księgowej, pokój nauczycielski, sekretariat i gabinet dyrektora. W korytarzu na parterze jest szatnia dla uczniów klas IV-VIII z osobistymi szafkami na odzież i przybory.

Na piętrze mieści się 5 klasopracowni przedmiotowych (w tym jedna informatyczna), łazienka dla dziewcząt. W piwnicy znajduje się szatnia, świetlica z zapleczem kuchennym, pokój pedagoga i higienistki, magazyn oraz kotłownia.

W każdej klasie znajduje się laptop z dostępem do Internetu i rzutnik multimedialny, posiadamy dwie tablice interaktywne. Sala informatyczna wyposażona jest w nowoczesny sprzęt komputerowy.

Uczniowie mają możliwość korzystania z dobrze wyposażonej biblioteki szkolnej z czterema stanowiskami komputerowymi, świetlicy szkolnej czynnej w czasie dostosowanym do potrzeb uczniów, oraz dożywiania- codziennych obiadów.

Nauczyciele zapewniają wysoki poziom pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz wykonywanych zadań organizacyjnych. Rozwój zawodowy

nauczycieli związany jest z jakościowym rozwojem szkoły oraz indywidualnymi potrzebami. Nauczyciele uczestniczą w różnorodnych formach doskonalenia zawodowego i zdobywają kolejne stopnie awansu zawodowego. Realizują różne projekty, programy edukacyjne

W szkole oprócz nauczycieli zatrudnieni są także: pedagog szkolny i pielęgniarka, natomiast z uwagi na zwiększone potrzeby uczniów i rodziców, dyżury odbywają specjaliści z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kaliszu: logopeda oraz psycholog.

Największą grupę stanowią nauczyciele dyplomowani i mianowani. Połowa nauczycieli posiada ukończone dwa lub trzy kierunki studiów, co pozwala na zatrudnianie ich w ramach zastępstw. Nauczyciele systematycznie zdobywają kolejne stopnie awansu zawodowego, doskonalą swoją wiedzę i umiejętności poprzez aktywne uczestnictwo w formach wewnętrznych (WDN, konferencje, posiedzenia rady pedagogicznej, spotkania zespołów, warsztaty, spotkania z rodzicami) oraz w formach zewnętrznych (studia podyplomowe, kursy doskonalące, konferencje, spotkania metodyczne, warsztaty a także formy szkoleń on line).

Szkoła stara się dawać swoim uczniom możliwość wszechstronnego rozwoju. W tym celu poszukuje nietuzinkowych rozwiązań, biorąc udział w innowacjach, projektach, programach, zdobywając certyfikaty. Uczniowie naszej szkoły chętnie biorą udział w konkursach przedmiotowych i artystycznych oraz zawodach sportowych zarówno szkolnych, jak i pozaszkolnych.

II. Diagnoza potrzeb, w tym analiza zasobów szkoły/oraz występujących problemów - analiza dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły

Podczas tworzenia Programu Wychowawczo – Profilaktycznego ważną rolę odegrali rodzice uczniów. Na podstawie przeprowadzonego wywiadu, rodzice wyrazili między innymi swoje oczekiwania wobec szkoły dotyczącej przyszłości ich dzieci. Przedstawili także swój punkt widzenia dotyczący wychowywania dzieci i wspierania ich na różnych etapach rozwoju.

Dla rodziców najważniejszym jest, aby dzieci były szczęśliwe, czuły się potrzebne, akceptowane przez otoczenie i kochane. Zdaniem rodziców głównym celem w wychowaniu jest to, aby dzieci potrafiły rozpoznać dobro i zło, były asertywne, umiały dzielić się z rodzicami porażkami równie chętnie jak sukcesami. Powinny szanować drugiego człowieka, ale jednocześnie wymagać szacunku w stosunku do własnej osoby.

Rodzice zgodnie stwierdzili, że efekty w wychowywaniu dzieci na poszczególnych etapach jego rozwoju tak naprawdę zależą od nich samych, od tego, w jaki sposób przekazują normy swoim dzieciom. Już od najmłodszych lat trzeba od dzieci pewnych rzeczy konsekwentnie wymagać i powierzać im zadania do wykonania na miarę ich możliwości. Poprzez własny przykład oraz odpowiednie działania wychowawcze rodzice oczekują, aby ich dzieci były pewne siebie, nie reagowały agresją na agresję, potrafiły bronić swojego zdania i znały swoją wartość. W przyszłości dzieci powinny być pewne siebie, otwarte i wykazywać chęć do dalszej edukacji zgodnej ze swoimi umiejętnościami, a przede wszystkim zainteresowaniami. Powinny umieć podejmować właściwe decyzje.

Wobec szkoły rodzice oczekują między innymi tego, że przygotuje ich dzieci do dalszej drogi edukacyjnej. Chcą, aby ich dzieci kończąc szkołę, wyposażone zostały w pewien bagaż doświadczeń, który pomoże im podjąć dalsze decyzje, np. co do ich kształcenia. Rodzice oczekują jednocześnie, że szkoła ukierunkuje ich zainteresowania, pomoże w poznawaniu samego siebie, swoich możliwości, zdolności, zainteresowań. Szkoła powinna wyposażyć dziecko w umiejętność

podejmowania odpowiednich decyzji, wykształcić umiejętność wiary w siebie. Rodzice oczekują współpracy ze szkołą i wzajemnej relacji.

Zdaniem rodziców szkoła jak i specjaliści współpracujący z placówką dobrze spełnia swoją rolę. Uważają, że dzieci bardzo liczą się ze stanem specjalistów, chętnie uczestniczą w takich spotkaniach i stosują się do ich rad. Najbardziej wartościowe są spotkania organizowane w małych grupach podczas których dzieci czują się bezpiecznie i są bardziej otwarte w swoich wypowiedziach.

W szkole zostały przeprowadzone badania ankietowe skierowane do trzech grup badawczych: rodziców, nauczycieli i uczniów. Celem badania było uzyskanie informacji na temat wartości jakimi kierują się respondenci.

Przeprowadzone badania wykazały, że dla rodziców najważniejszymi wartościami są: zdrowie, prawda, miłość i szczęście, na dalszym planie szacuje się tolerancja i odwaga.

Uważają jednocześnie, że bardzo ważne jest, aby ich dziecko posiadało umiejętność współdziałania w zespole oraz przyjmowało odpowiedzialność za swoje postępowanie i rozwijały własne zainteresowania, uzdolnienia.

Umiejętność twórczego rozwiązywania problemów, działanie i funkcjonowanie na bazie obowiązujących norm, poprawne posługiwanie się językiem polskim oraz językiem obcym to kolejne wartości, które rodzice wymienili w przeprowadzonej ankiecie.

Respondenci zwrócili uwagę na kolejne aspekty, jakimi są: umiejętność rozwiązywania problemów poprzez negocjacje oraz przyjmowanie odpowiedzialności za swoją dalszą naukę.

Nauczyciele szkoły są osobami które przekazują wartości swoim uczniom. Podczas zajęć najczęściej przekazywanymi wartościami są: szacunek, gotowość do pomocy, uczciwość, odpowiedzialność i tolerancja. Na co dzień wykazują się cierpliwością, stanowczością, konsekwencją, wysoką kulturą osobistą oraz wyrozumiałością. Ważną rolę odgrywa także poczucie humoru i miłość do dzieci.

Najważniejszymi wartościami według uczniów są: miłość, zaufanie, prawda, szczerść, wiara, sprawiedliwość, pieniądze, punktualność, odwaga, wiedza, wygląd.

O wartościach rozmawiają przede wszystkim z rodzicami. Zdaniem uczniów człowiekiem wartościowym jest ten, kto poświęca się dla innych oraz sumiennie wypełnia swoje obowiązki. Mądrość postrzegają w kategoriach obszernej wiedzy.

Rodziców cenią za: miłość, cierpliwość, wyrozumiałość, dobroć, za to że są szczerzy.

Od czasu do czasu oceniają siebie. Są przede wszystkim: koleżeńscy, punktualni, uczciwi, pracowici. Postrzegają siebie jako osoby towarzyskie, dowcipne, uczynne, cierpliwe.

Chcą być: miłe, lubiane, mądre, ładne. W przyszłości będą dążyć do: założenia rodziny, zdobywania wiedzy, rozwijania pasji i zainteresowań, bogactwa, wymarzonej pracy, tolerancji, uczciwości.

Dokonano analizy głównych czynników ryzyka oraz czynników chroniących występujących w środowisku szkolnym. Wyniki przeprowadzonych analiz przedstawiają poniższe tabele.

NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE CZYNNIKI RYZYKA W NASZEJ SZKOLE	
INDYWIDUALNE	• chroniczne choroby, • niska samoocena, • impulsywność, • trudne usposobienie, • wcześniactwo, • niski poziom inteligencji, • brak lub słaba więź z rodzicami w dzieciństwie
RODZINNE / SPOŁECZNE	• posiadanie tylko jednego rodzica, • brak obecności ojca w domu rodzinnym,

	• niezgoda małżeńska między rodzicami, • niewystarczający nadzór lub nieodpowiednie kierowanie dzieckiem, • negatywne wzorce ról społecznych w otoczeniu, • zaniedbanie w dzieciństwie, • małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, • brak ciepła, czułości i sympatii wśród domowników
ZWIĄZANE ZE SZKOŁĄ	• niepowodzenia szkolne, • brak umiejętności kierowania własnym zachowaniem, • odrzucenie przez rówieśników
WYDARZENIA I SYTUACJE ŻYCIOWE	• choroba fizyczna, pogorszenie się zdrowia, • zmiana szkoły
ŚRODOWISKOWE I KULTUROWE	• niekorzystne warunki socjoekonomiczne

NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE CZYNNIKI CHRONIĄCE W NASZEJ SZKOLE

INDYWIDUALNE	• równowaga psychiczna, pozytywne usposobienie, bezkonfliktowość, • odpowiednie odżywianie; • więź z rodziną; • poziom inteligencji powyżej przeciętnej; • osiągnięcia szkolne; • umiejętność rozwiązywania problemów; • optymizm; • pozytywne postrzeganie własnej osoby;
RODZINNE / SPOŁECZNE	• wspierający i opiekuńczy rodzice; • bezpieczna i stabilna rodzina; • harmonia w rodzinie; • wspierające relacje z innymi dorosłymi i dziećmi; • niezbyt duża rodzina; • różnica wieku między rodzeństwem wynosząca minimum dwa lata; • odpowiedzialność dorosłych za rodzinę; • silne normy etyczne i moralne postępowanie rodziny.
ZWIĄZANE ZE SZKOŁĄ	• przyjazny klimat w szkole; • poczucie przynależności; • wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy; • sukcesy edukacyjne i rozpoznawanie własnych uzdolnień; • zdecydowana niezgoda szkoły na przemoc.

WYDARZENIA I SYTUACJE ŻYCIOWE	• bezpieczeństwo ekonomiczne; • dobry stan zdrowia fizycznego;
ŚRODOWISKOWE I KULTUROWE	• poczucie przynależności; • więź ze społecznością lokalną; • przynależność do Kościoła lub innych grup w środowisku; • dostępność pomocy i wsparcie ze strony odpowiednich służb społecznych.

III. Charakterystyka sylwetki absolwenta:

SYLWETKA ABSOLWENTA

1. Obszary badania oczekiwań rodziców i nauczycieli

SFERA	PYTANIA
FIZYCZNA	• potrafi planować i aktywnie spędzać czas wolny; • dba o swoje zdrowie; • przestrzega zasad prawidłowego odżywiania się. • rozwija własne predyspozycje w zakresie dyscyplin sportu.
EMOCJONALNA	• rozpoznają i rozróżniają dobre i złe zachowania , • umieją komunikować się z rówieśnikami i dorosłymi • szanują drugiego człowieka, ale jednocześnie wymagają szacunku w stosunku do własnej osoby.
INTELEKTUALNA	• sprawnie komunikuje się w języku polskim, • posiada zdolność komunikowania się w językach obcych • posługuje się technologią informatyczną;

	• potrafi odpowiedzialnie korzystać z Internetu i mediów społecznościowych, • rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania;
SPOŁECZNA	• interesuje się sprawami szkolnymi; • jest otwarty, komunikatywny, kreatywny; • potrafi być asertywny, • odznacza się wysoką kulturą osobistą, zachowuje się kulturalnie w szkole i poza nią; • szanuje pracę własną i innych; • przestrzega przepisów prawa i sprzeciwia się zjawiskom ich łamania; • przynależy do pozytywnych grup społecznych; • dba o bezpieczeństwo swoje i innych; • potrafi współdziałać w grupie; • zna i szanuje tradycje i symbole narodowe; • podejmuje działania w ramach wolontariatu.
DUCHOWA	• przestrzega zasad i respektuje przyjęty system wartości moralnych, • jest tolerancyjny dla innych wyznań i religii.

IV. Cele, w tym określenie celu ogólnego, uwzględniającego przyjęte wcześniej założenia teoretyczne i wyniki diagnoz, oraz cele szczegółowe

CEL OGÓLNY	CEL SZCZEGÓŁOWY
Wdrażanie postaw zdrowego stylu życia	Uczeń: - wie, jak zdrowo się odżywiać, - potrafi w sposób aktywny zagospodarować czas wolny, - zna negatywny wpływ środków psychoaktywnych na organizm człowieka, - potrafi radzić sobie z negatywnymi emocjami

Kształtowanie postaw społecznych	- zna swoje prawa i obowiązki - zna i przestrzega zasad kulturalnego zachowania się, -współpracuje w grupie, - potrafi być asertywny - wytycza kierunek dalszego kształcenia
Budowanie systemu wartości	- nazywa i wyraża własne emocje, uczucia, myśli, - rozróżnia dobre i złe zachowanie, - mówi prawdę, - zachowuje szacunek w stosunku do innych, - zna symbole narodowe, - szanuje tradycję i kulturę własnego narodu, - dba o honor i tradycje szkoły,
Kształtowanie dbałości o bezpieczeństwo własne i innych	-zna i przestrzega zasad bezpieczeństwa, - zna i wykorzystuje sposoby rozwiązywania problemów, -potrafi odpowiedzialni, bezpieczne korzystać z Internetu i mediów społecznych
Doskonalenie sprawności intelektualnej	- potrafi komunikować się w języku polskim oraz poszerzać zasób słownictwa w języku ojczystym, - Rozwija kompetencje czytelnicze, - Potrafi w sposób komunikatywny posługiwać się językami obcymi, - zna i poszerza wiedzę związaną z technologią informatyczną; -rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania;

V. Obszary działań wychowawczo - profilaktycznych w szkole oraz wartości ku którym będziemy podążać wraz z wychowankiem:

1. Obszary działań :

- **Zdrowie** – edukacja zdrowotna;
- **Relacje** – kształtowanie postaw społecznych;
- **Kultura** - normy, wzory zachowań, wartości.
- **Bezpieczeństwo** – profilaktyka zachowań ryzykownych

VI. Harmonogram, czyli struktura i sposób wykonania zadania

(Załącznik do dokumentu)

VII. Strategia ewaluacji programu jako zaplanowane działanie.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny Szkoły będzie systematycznie monitorowany, poddawany ewaluacji.

Podstawowymi metodami i technikami ewaluacji będą:

- badania kwestionariuszowe skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców ,
- analiza dokumentów,
- obserwacja,
- hospitacje prowadzone przez dyrektora szkoły.

Wnioski z ewaluacji będą sporządzone w postaci raportu i przedstawiane zostaną Radzie Pedagogicznej oraz rodzicom.

Po zakończeniu roku szkolnego Program Wychowawczo - Profilaktyczny może być modyfikowany w zależności od wniosków wynikających z ewaluacji.

We wrześniu 2020 roku przeprowadzono badania ankietowe wśród rodziców i uczniów oraz wywiad z nauczycielami. Zorganizowano także debatę uczniowską z przedstawicielami klas IV-VIII.

Celem badań było uzyskanie informacji zwrotnej dotyczącej efektywności podejmowanych działań oraz zaistniałych czynników ryzyka związanych ze szkołą. Wyniki badań miały także istotne znaczenie dla ewaluacji Programu Wychowawczo – Profilaktycznego naszej szkoły. Narzędzia badawcze przygotowano w oparciu o wytyczne kierunków polityki oświatowej MEN oraz obserwacji dokonanych podczas zdalnego nauczania.

Rodzice

Na podstawie uzyskanych odpowiedzi można stwierdzić, iż większość rodziców zna zagrożenia płynące z Internetu. Podejmują także działania, których celem jest ochrona dziecka przed zagrożeniami w Internecie. Jak wynika z wypowiedzi, najczęściej dzieci korzystają z Internetu w obecności rodziców lub rodzice kontrolują strony z których korzysta dziecko. Uczniowie posiadają blokadę rodzicielską, mają ograniczony czas korzystania z Internetu, ponadto opiekunowie rozmawiają ze swoimi dziećmi na temat zagrożeń jakie mogą czyhać na nie w sieci. Niewiele osób nie podejmuje żadnych działań profilaktycznych.

Zdaniem rodziców podczas zdalnego nauczania najbardziej odczuwalny dla dzieci był brak relacji z rówieśnikami, problemem było także zaplanowanie codziennej nauki. Uczniom brakowało bezpośredniego kontaktu z nauczycielem. Kolejną trudnością były problemy z koncentracją u dzieci oraz motywacją. Rodzice zwrócili uwagę, że w czasie zdalnego nauczania, dzieci miały problem poradzenia sobie ze stresem. Kilkoro badanych wskazało, że przeszkodą było współdzielenie komputera przez domowników.

W nauczaniu stacjonarnym zdaniem rodziców uczniowie mieli problem: z nadmiarem obowiązków, nieumiejętnością radzenia sobie ze swoimi emocjami, trudnościami w nauce oraz w kontaktach z rówieśnikami. W propozycjach rodzice wskazali, że negatywny wpływ na naukę dziecka mają relacje w rodzinie oraz problemy zdrowotne.

Jak wynika z wypowiedzi rodziców uczniowie w swoim otoczeniu często spotykają się: z życzliwością, serdecznością, zainteresowaniem, zrozumieniem oraz poczuciem humoru. Czasami uczniowie czują się osamotnieni, spotykają się z złośliwością oraz surową oceną. Większość rodziców zwróciła także uwagę na fakt, że dzieci bardzo rzadko są świadkami agresji.

Rodzice starają się jak najlepiej wychować własne dzieci, przekazując im takie wartości jak: miłość, dobroć, zaufanie, poczucie wartości, uczciwość, patriotyzm, bezpieczeństwo, szacunek do drugiego człowieka, kultura osobista, tolerancja, wrażliwość, szczerość, wywiązywanie się z powierzonych zadań i obowiązków, życzliwość, odpowiedzialność za wartości religijne, pracowitość, prawdomówność, wyrozumiałość, sumienność, wiarę w siebie, niezależność od innych.

Rodzice podawali wiele przykładów dotyczących wartości, które warte są zacytowania:

„Okazywanie dobra innym, również zwierzętom. Szanowanie wszystkich ludzi, zarówno rówieśników, jak i starszych. Poszanowania dla nauczycieli. Rozumienia ludzi z różnymi „innościami”. Okazywanie zrozumienia i serdeczności, witania się z uśmiechem. Również przekazuję wiedzę o czyhającym niebezpieczeństwie, czyli o złośliwości i agresji, której może doznać od innych ludzi, aby umiała z nią sobie poradzić i odróżnić dobre intencje ludzi od złych czynów”.

„Najważniejsza wartość jaką pragnę, by w sobie zakodowany moje dzieci, to, że życie jest piękne, że każda jednostka jest inna, każda ma w sobie inne potencjały, dzięki którym może się cudownie realizować w życiu”.

„Żyj tak, aby nikt nigdy przez ciebie nie płakał”.

Obecnie żyjemy w trudnej dla wszystkich rzeczywistości – czasach pandemii Covid19. Większość ankietowanych uważa, że koronawirus jest dla nich niewielkim zagrożeniem. Są osoby, które uważają, że wirus jest jednak bardzo dużym niebezpieczeństwem. Jednostki twierdzą, że nie jest żadnym zagrożeniem. Zdania opiekunów są podzielone, jeśli chodzi o powrót dzieci do szkoły 50% rodziców obawiała się powrotu dziecka do szkoły w dobie pandemii, również 50% nie miała żadnych obaw. Większość rodziców obecnie nie boi się posyłać dziecka do szkoły ze względu na trwającą pandemię, jednak są osoby, które nadal odczuwają lęk związany z obecną sytuacją.

Uczniowie (ankieta)

Głównym celem ankiety było zebranie opinii na temat: wartości cenionych przez uczniów, szkoły oraz zagrożeń z jakimi mogą spotkać się w Internecie.

Większość uczniów za najważniejszą wartość uważa zaufanie, równie ważna jest dla nich miłość oraz szczerłość. Osobami, z którymi rozmawiają uczniowie o wartościach to przeważnie rodzice .

Większość respondentów uważa, że mądrość to umiejętność praktycznego wykorzystywania posiadanej wiedzy i doświadczenia, samodoskonalenie się oraz odróżnianie dobra od zła.

Według badanych człowiek wartościowy to ten, który poświęca się dla innych i sumiennie wypełnia swoje obowiązki.

Badani uczniowie w większości dokonują samooceny podając takie cechy charakteru jak: koleżeńskość, towarzyskość, wyrozumiałość oraz niecierpliwość.

Jak wynika z wypowiedzi, uczniowie chcą być dobrymi, wartościowymi, szczerymi i uczciwymi ludźmi. Chcą poznawać nowych przyjaciół, być pracowitymi, pomocnymi oraz sprawiedliwymi. Większość uczniów w swojej szkole czuje się bezpiecznie. Zwracają także uwagę na fakt, że w ich klasie pomiędzy rówieśnikami panują relacje przyjaźni oraz wzajemna pomoc. Pomimo pozytywnych wypowiedzi pojawiły się jednak głosy, które wskazują, że ich klasa nie jest zgranym zespołem, a pomiędzy

równieśnikami występuje poniżanie, wyśmiewanie, przemoc fizyczna, agresja elektroniczna, zazdrość oraz wykluczenie. Na tego typu sytuacje uczniowie nie pozostają obojętni i reagują, aby pomóc koleżance lub koledze.

W większości badani potrafią radzić sobie w sytuacjach kryzysowych, stresujących takich jak: negatywna ocena, ważny egzamin lub sprawdzian, problemy w klasie. W razie wystąpienia kryzysowej sytuacji mogą liczyć na pomoc rodziców, kolegów lub koleżanek.

W niewielkim stopniu uczniowie zwracają się o pomoc do nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Najczęstszym uczuciem towarzyszącym uczniom w pierwszych dniach nauki było zadowolenie, jednak ankietowani czuli także lęk.

Najczęstszymi obawami związanymi z powrotem do szkoły były: strach przed zarażeniem się, niepowodzeniem związanym z dużą ilością materiału, sprawdzianami i kartkówkami oraz inną atmosferą niż ta, która panowała przed zdalnym nauczaniem.

Uczniowie (debata)

W dniu 15 września 2020 roku przeprowadzono debatę z przedstawicielami uczniów z klas IV-VIII. Tematyka spotkania dotyczyła bezpieczeństwa w Internecie ze szczególnym zwróceniem uwagi na pojawiające się nagminnie zjawisko hejtu. Badani uczniowie zgodnie stwierdzili, że termin jest im znany, a związany jest głównie z obrażaniem kogoś na różnych portalach społecznościowych.

Uczniowie stwierdzają, że przemoc w Internecie polega na: pisaniu negatywnych komentarzy, publikowaniu zdjęć bez zgody osoby której wizerunek przedstawia, przerabianiu zdjęć w celu ośmieszenia danej osoby, oczernianie kogoś, wypisywanie rzeczy, które są niezgodne z prawdą, używanie pod czyimś adresem wulgaryzmów, przekazywanie treści na które nie wyrażono zgody, tworzenie fałszywych kont – podawanie się za kogoś, znęcanie psychiczne.

Ze zjawiskiem hejtu najczęściej można spotkać się: na serwisach społecznościowych (Facebook, Youtube, Instagram.), serwisach informacyjnych,

grach online, forach internetowych, komunikatorach. Badani zwrócili uwagę także na fakt, że zdarza się, że zakładane są grupy tylko w tym celu, aby obmawiać daną osobą bez jej wiedzy. Do rzadkości nie należą również sytuacje, w których informuje się osobę, której chce się dokuczyć o istnieniu grupy tylko po to, aby poczuła się odizolowana i wykluczona. Uczniowie stwierdzili, że w zasadzie z hejtem można spotkać się właściwie wszędzie, potrafią wskazać znajomych, którzy doświadczyli hejtu.

Wśród badanych znalazły się także osoby, które bezpośrednio doświadczyły przemocy w Internecie. Pomocy szukały wówczas u rodziców, nauczycieli. Zebrani uczniowie wiedzieli także, że pomocy udzielą również odpowiednie instytucje, np. policja.

Nauczyciele (wywiad)

Jak wynika z przeprowadzonego wywiadu, w czasie trwania nauczania zdalnego nauczyciele zdobyli nowe umiejętności. Dotyczyły one głównie posługiwania się nowymi narzędziami z zakresu technologii komunikacyjnej, które zdobyli podczas szkoleń online.

Praca zdalna była dużym wyzwaniem zarówno dla nauczycieli jak i rodziców. Należało wykazać się ogromną pomysłowością i kreatywnością, aby zajęcia oraz przesyłane materiały dla uczniów okazały się przydatne, zrozumiałe, atrakcyjne i zgodne z zasadami higieny pracy. Jednak należy pamiętać, że nic nie zastąpi bezpośredniego kontaktu z drugim człowiekiem. Tego najbardziej brakowało nauczycielom jak i uczniom.

Na podstawie własnych obserwacji oraz sygnałów przekazywanych od rodziców, zauważono problemy w relacjach rówieśniczych. Uczniowie często zakłócali przebieg zajęć, poprzez usuwanie niektórych uczestników lekcji, wyciszali głos, zakładali grupy klasowe, wyśmiewali się z niektórych osób lub z premedytacją wykluczali kolegów i koleżanki.

W obecnej sytuacji epidemiologicznej należy być przygotowanym do powrotu zdalnego nauczania. Zdaniem nauczycieli należy skupić się

na selekcjonowaniu najważniejszych treści i nie obciążać nimi uczniów. Włączyć rodziców do pomocy podczas zdobywania wiedzy, tak aby nie wyręczali dzieci, tylko wskazywali sposoby poszukiwania i radzenia sobie z zaistniałymi trudnościami.

Należy położyć nacisk na poprawne budowanie relacji rówieśniczych oraz radzenia sobie z emocjami poprzez organizowanie warsztatów ze specjalistami także z poradni PP.

Harmonogram, czyli struktura i sposób wykonania zadania

l.p	Obszar działań	cel ogólny	cel szczegółowy	Formy i Sposoby realizacji zadań	odpowiedzialni
1.	Zdrowie – edukacja zdrowotna	Wdrażanie postaw zdrowego stylu życia	Uczeń: wie, jak zdrowo się odżywiać	Pogadanki w klasach na temat zdrowego żywienia. Organizacja akcji, happeningów, apeli. Organizowanie warsztatów, prelekcji z udziałem dietetyka, trenera. Realizowanie programów profilaktycznych.	Dyrektor, Pedagog, Wychowawcy, Nauczyciele, Pielęgniarka
			potrafi w sposób aktywny zagospodarować czas wolny	Wyjazdy na basen, wycieczki (z zastosowaniem reżimu sanitarnego), biwaki, zajęcia na świeżym powietrzu.	Dyrektor, Pedagog, Wychowawcy, Nauczyciele,

				Zajęcia z wykorzystaniem gimnastyki korekcyjnej. Pogadanki , spotkania z policjantem, strażą miejską, pielęgniarką, psychologiem, pedagogiem	
			zna negatywny wpływ środków psychoaktywnych na organizm człowieka,	Godziny wychowawcze, których tematyka dotyczy zdrowotnych i społecznych skutków uzależnień, Pogadanki, warsztaty ze specjalistami, Udział uczniów w pogadankach, warsztatach i innych formach poznawania środków uzależniających i konsekwencji ich spożywania Organizowanie w szkole uroczystości poświęconych obchodom, np.:	Dyrektor, Pedagog, Wychowawcy, Nauczyciele, Pielęgniarka, Policja, Straż Miejska

				dni bez uzależnień Bieżące informowanie uczniów o negatywnych skutkach zażywania tytoniu, alkoholu, środków psychoaktywnych, napojów energetyzujących.	
			potrafi radzić sobie z negatywnymi emocjami	Pogadanki z wychowawcami, warsztaty z pedagogiem, psychologiem, policją, strażą miejską. Organizowanie szkolnych apeli na tematy powiązane ze zdrowiem psychicznym, depresją,	Dyrektor, Pedagog, Wychowawcy, Nauczyciele, Pielęgniarka, Policja, Straż Miejska
	Relacje – kształtowanie postaw społecznych	Kształtowanie postaw społecznych	zna swoje prawa i obowiązki	Udział w pracach Samorządu Szkolnego i klasowego. Udział uczniów w procesie planowania pracy klasy, szkoły. Regulamin Ucznia, Statut Szkoły, regulaminy	Dyrektor, Wychowawcy, Nauczyciele,

				Ustalenie wewnętrznych zasad obowiązujących w klasie i szkole.	
			zna i przestrzega zasad kulturalnego zachowania się,	Zapoznanie z obowiązującymi na terenie placówki zasadami zachowania, regulaminami i procedurami oraz konsekwencjami ich łamania, Lekcje wychowawcze na temat savoir – vivre, pogadanki, Przystąpienie do ogólnopolskiego konkursu pt: „Szkoła dobrego wychowania” Projekt edukacyjny w kl. VII b „Emocje w literaturze, sztuce, sporcie	Wychowawcy, Nauczyciele, Nauczyciele Uczniowie Zespół Nauczycieli bloku humanistycznego

				i technologii informacyjnej”	oraz artystyczno – sportowego.
			współpracuje w grupie,	Ustalenie wewnętrznych zasad obowiązujących w klasie i szkole. Udział w uroczystościach i imprezach szkolnych, klasowych, imprezach integracyjnych, wycieczkach, wyjazdach itp.	
			potrafi być asertywny	Ćwiczenie prawidłowych postaw i zachowań uczniów w grupie rówieśniczej: uczeń umie uszanować zdanie innych oraz potrafi bronić własnego zdania; uczeń umie powiedzieć <i>nie</i> na niewłaściwe propozycje, dokonuje trafnego wyboru Realizacja programów profilaktycznych, współpraca z PSSE, opieka pedagoga, pielęgniarki, współpraca	Pedagog, Wychowawcy, Nauczyciele, Pielęgniarka,

			wytacza kierunek dalszego kształcenia	z PPP, Godziny wychowawcze, pogadanki z przedstawicielami różnych zawodów, zajęcia prowadzone przez doradcę zawodowego	Nauczyciele Doradca zawodowy Psycholog pedagog
	Kultura - normy, wzory zachowań, wartości	Budowanie systemu wartości	nazywa i wyraża własne emocje, uczucia, myśli	godziny wychowawcze, pogadanki, treningi, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne warsztaty ze specjalistami z Poradni PP	Nauczyciele Psycholog Pedagog
			rozdziela dobre i złe zachowanie, mówi prawdę	Lekcje z wychowawcą, pogadanki, apele Kształtowanie pozytywnych relacji między rówieśnikami.	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog
			zachowuje szacunek w stosunku do innych	Działalność Wolontariuszy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym, Pomoc koleżeńska w szkole, Prowadzenie zajęć o charakterze prospołecznym - kształtowanie postawy	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog Przedstawiciele instytucji współpracujących ze szkołą

			szacunku, empatii i tolerancji, Zorganizowanie Dnia Wartości i Życzliwości Pogadanki i spotkania z ciekawymi ludźmi Prowadzenie zajęć ukazujących wzorce osobowe, właściwe zachowania i postawy w literaturze, historii, współczesności	Nauczyciele Uczniowie
		zna symbole narodowe, szanuje tradycję i kulturę własnego narodu,	Godziny wychowawcze, zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne, uroczystości szkolne i klasowe, wycieczki i wyjścia. Organizacja i aktywny udział w uroczystościach o charakterze rocznicowym	Nauczyciele Wychowawcy

				i patriotycznym, opieka nad miejscami pamięci narodowej, pamięć o poległych w czasie II wojny światowej. Uroczyste obchody świąt narodowych i szkolnych.	
			dba o honor i tradycje szkoły	Uroczyste obchody Dnia Patrona, Konkurs Pieśni Patriotycznych zajęcia z wychowawcą, polonistą, historykiem, spotkania z kombatanami działalność drużyny harcerskiej, organizowanie wycieczek: historycznych, krajoznawczych, muzealnych, udział w turniejach, konkursach, warsztaty i lekcje	Nauczyciele Wychowawcy

				kształtujące postawę	
		Doskonalenie sprawności intelektualnej	Potrafi komunikować się w języku polskim oraz poszerzać zasób słownictwa w języku ojczystym,		Nauczyciele Wychowawcy
			Rozwija kompetencje czytelnicze,	Konkursy pięknego czytania w kl.1-3 i 4-7, konkursy recytatorskie, literackie, wizyta w bibliotekach publicznych, Prezentowanie najciekawszych pozycji czytelniczych dla dzieci.	Nauczyciele Wychowawcy
			Potrafi w sposób komunikatywny posługiwać się językami obcymi,	udział w kołach zainteresowań, przedstawienia w języku obcym, czytanie książek w języku obcym,	Nauczyciele j. obcych
			Zna i poszerza wiedzę związaną z technologią informatyczną;	Udział w konkursach szkolnych i międzyszkolnych Udział w kołach	

				zainteresowań Przygotowywanie prezentacji multimedialnych, nagrywanie filmików, spotów itp.	
			Rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania	Realizacja projektów przedmiotowych, szkolnych. Udział w lekcjach muzealnych, w konkursach, zawodach sportowych. Udział uczniów w konkursach, zawodach sportowych i innych formach prezentacji własnych umiejętności, wiedzy. Udział w zajęciach dodatkowych, kołach zainteresowań na terenie szkoły i poza nią	Nauczyciele,
		Kształtowanie dbałości o bezpieczeństwo własne i innych	zna i przestrzega zasad bezpieczeństwa,	Zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi na terenie szkoły.	Dyrektor, Wychowawcy, Nauczyciele, Pielęgniarka, Policja, Straż

Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych				Współpraca z powołanymi do tego instytucjami, organizacjami. Lekcje z wychowawcą, apele, pogadanki, zajęcia pozalekcyjne, zajęcia warsztatowe i profilaktyczne . Przypominanie zasad bezpiecznego spędzania przerw i zachowywania się w trakcie imprez szkolnych. Wychowanie komunikacyjne w szkole. Organizowanie spotkań i prelekcji dla uczniów z przedstawicielami Policji i Straży Miejskiej. Dostępność i popularyzacja materiałów edukacyjnych.	Miejska
			zna i wykorzystuje sposoby rozwiązywania problemów,	Godziny wychowawcze, pogadanki, prelekcje, warsztaty ze specjalistami z Poradni PP,	Wychowawcy, Nauczyciele, Psycholog Pedagog

			potrafi odpowiedzialnie, bezpiecznie korzystać z Internetu i mediów społecznych	Rozmowy z dziećmi. Pogadanki. Zajęcia warsztatowe Pogadanki dla rodziców na temat niebezpieczeństw grożących w Internecie oraz o odpowiedzialności za treści umieszczane w publikatorach. Informacja o stronach internetowych bezpiecznych dla dzieci. Warsztaty na temat hejtu w Internecie	Wychowawcy, Nauczyciele, Pielęgniarka, Pedagog, Psycholog, Terapeuta, Policja, Straż Miejska Pedagog Specjaliści z Poradni PP
--	--	--	--	---	--